

Kaupunginkanslia Ennuste 2/2022

Päivämäärä: 15.8.2022

Täyttöohje

- Ennusteen päähuomioista kirjoitetaan
 - tiivistelmä, jota käytetään talouden ja toiminnan työpöytään sekä muihin kaupunkitason tiivistyksiin kaupungin johdolle.
 - yksi, yhtenäinen analyysi oman otsikkonsa alle.
 - riskeistä tulee oman otsikkonsa alle analyysi
 - kaikki yllämainitut analyysit kirjoitetaan talousarviovuoden näkökulmasta
- Strategiasta tulee oman otsikkonsa alle analyysi koko valtuustokauden näkökulmasta
- Kirjoitathan jokaisesta kohdasta lyhyen ja informatiivisen analyysitekstin, jossa on olennaisimmat päähuomiot

Ennusteen tiivistelmä: keskeisimmät nostot ranskalaisilla viivoilla (maksimimerkkimäärä 2200)

- kuvaa keskeisimmät talousarvion toteutumiseen vaikuttavat tekijät (kaupungin johdolle)
- älä listaa lukuja vaan keskity syihin ja tekijöihin lukujen takana
- Kaupunginkanslia ennustaa, että budjetti on toteutuksessa talousarvion mukaisesti, kun ylitysoikeudet otetaan huomioon.
- Yksi keskeisimmistä kaupunginkanslian vastuulla olevista tavoitteista on kaupungin palkanmaksujärjestelmän uudistaminen. Sen käytössä on ilmennyt vakavia haasteita ja palkanmaksussa on ollut n. 5 % virheitä. Tehotoimenpiteet tilanteen korjaamiseksi ovat käynnissä.
- Asuntotuotannon tavoite (7000 asuntoa) on mahdollista saavuttaa, mutta siihen liittyy edelleen selvää epävarmuutta. Rakennusala on selättänyt alkuvuoden pahimmat materiaalinosaantivaikkeudet ja on löydetty uusia hankintakanavia. Aloituksiin vaikuttaa kuitenkin kuluttajien luottamus, korkotason ja elinkustannusten nousu sekä näiden vaikutukset asuntomarkkinoihin. Epävarmuus ja vapaiden vuokra-asuntojen runsas määrä vaikuttaa myös laskevasti sijoittajakysyntään, joka on viime vuosina buustannut asuntorakentamista. Tosin vapaarahoitteisen vuokramarkkinan on ennustettu ainakin joissain arvioissa elpyvän jo tämän vuoden aikana.
- Kaupunkiuudistusalueille Malminkartano-Kannelmäki, Malmi ja Mellunkylä kohdennetun toimenpide- ja investointisuunnitelman ensimmäinen versio on esitelty aluerakentamisen johtoryhmälle.
- TA23 raami on valmisteltu käyttötalousmenojen kasvun vastuuperiaatteen mukaisesti
- Investointien ohjauksen keskeisiä ohjeita ja investointien ohjelmointia kehitetään sekä toteutetaan kehitystoimenpiteitä investointiohjelman ja kaupunkistrategian talousraamin yhteensovittamiseksi. Tilahankkeiden käsittelyohjeen viimeistely etenee suunnitelman mukaan. Investointiohjelman ja kaupunkistrategian talousraamin sovitusta tukevat TA-prosessin kehitystoimenpiteet toteutetaan TAE 2023 valmistelun yhteydessä
- Sotepe-uudistukseen liittyvät taloudellisten muutosten toimenpiteet ovat edenneet suunnitellusti.
- Työllisyys tilanne on parantunut vuoden 2022 aikana selvästi verrattuna vuoteen 2021. Myös koronapandemian myötä vahvasti nousuun lähtenyt pitkäaikaistyöttömyys on alkanut viimein laskea huhtikuusta 2022 alkaen. Työmarkkinatuen kuntaosuuteen on vuodelle 2022 varattu 82,4 Milj. €. Kuluvan vuoden (tammi-heinäkuu) toteuma on 48,89 milj. €. Tämän hetken ennuste on, että talousarvioon merkitty määrärahavaraus tulee käytetyksi kokonaisuudessaan.
- Matkailun ja tapahtumien toimintaohjelman toimenpiteet ovat käynnissä. Koronapandemian myötä patoutunut matkailukysyntä lähti kesällä tasaisesti liikkeelle
- Digitaalisen perustan uudistaminen edistyy suunnitellusti: DigiHelsinki Oy on perustettu ja Kasko siirtynyt tukipalvelujen piiriin.

- Kaupunkitasoinen intra-uudistus, Kanslian intra, Kuvan intra sekä Helsingin Henki –verkkomediauudistus ovat toteutuneet suunnitellusti.

Ennusteen analyysi: talousarvion toteutumiseen vaikuttavat tekijät (käyttötalous, sitovat toiminnan tavoitteet sekä määrä- ja taloustavoitteet) sekä niiden johdosta käynnistetyt johtamistoimenpiteet

- kuvaa keskeisimpiä muutoksia ja syitä ennusteen taustalla
- kuvaa mihin taustaoletuksiin ennuste perustuu
- jos talousarvioon nähden on selkeitä poikkeamia, kuvaa mitä johtamistoimenpiteitä näiden johdosta on käynnistetty
- älä listaa lukuja vaan keskity syihin ja tekijöihin lukujen takana

Käyttötalous1 40 01

Kaupunginkanslia ennustaa, että budjetti on toteutumassa talousarvion mukaisesti, kun ylitysoikeudet otetaan huomioon. Sarastian käyttöönoton ongelmien ratkaisemisen tueksi tehostamistoimenpiteenä on hankittu konsultointipalvelua Deloitteelta. Vuodelle 2022 tästä arvioidaan kohdentuvan n. 1 000 000 euron kustannus, johon ei ollut budjetissa varauduttu. Sopeuttamalla Kanslian osastojen toimintaa ja taloutta pystytään tämä kulu kattamaan. Lisäksi keskitetyn ict käyttötaloudessa on merkittäviä ylitysriskejä, johtuen uusien järjestelmien rinnakkaiskäytöstä. Tämän johdosta on aloitettu johtamistoimenpiteet budjetissa pysymiseksi.

1 40 02

Digitaalisen perustan toiminnan volyymin johtuen asiakaslaskutus on kasvamassa 4 miljoonaa euroa. Laskutus koskee esim. puhelinliittymiä ja tulostuspalveluita.

Investoinnit

Keskitetyn ICT:n investoinneista ennustetaan säästyvän arviolta 3 miljoonaa euroa. Syynä on muutokset uusien isojen projektien (hr kokonaisjärjestelmä, sap/hana, dokumentinhallinta) käynnistymisen ajoituksissa ja kulujen jaksottuminen, jotka voivat merkittävästi muuttaa investointitasoa vuonna 2022.

Sitovat toiminnan tavoitteet

Kanslian kaikkien kuuden sitovan tavoitteen ennustetaan toteutuvan. Kanslian sitovat tavoitteet vuodelle 2022 ovat:

1. Kaupunki-uudistusalueille: Malminkartano-Kannelmäki, Malmi ja Mellunkylä on laadittu talousarvioon pohjautuva kokonaisvaltainen toimenpide- ja investointisuunnitelma alueille kohdennettavista hankkeista vuosina 2022–2025.
2. Helsingissä on aloitettu vuonna 2022 vähintään 7 000 asunnon rakentaminen.
3. Sitoudumme valtuustokauden alussa käyttömenojen kasvun vastuuperiaatteeseen. Vuosittaiset talousarviot eivät ylitä vastuuperiaatteen mukaista menotasoa.
4. Kokonaisinvestoinnit mitoitetaan rahoituksellisesti kestäväälle tasolle toiminnan ja investointien rahavirran sekä lainakannan kasvun näkökulmasta
5. Kaupunginkansliaan on keskitetty kaupungin digitaalisen perustan toiminnot ja sen vakiinnuttaminen jatkuu
6. Työhön, koulutukseen ja yrittäjyyteen panostaminen työllisyyden kuntakokeilun avulla

Määrä- ja talousarvioitteen (suoritteet)

Työttömien osaamisen vahvistaminen työpaikoilla palkkatuetun työn, työkokeilun ja palkkatuetun oppisopimuksen avulla. Vuonna 2022 suoritettavana on, että 2 500 työtöntä työnhakijaa on aloittanut osaamista vahvistavassa toimenpiteessä. Toteuma ajalla 1.1. – 31.7.2022 on 883.

Arvio talousarviovuoden tavoitteisiin (sitovat ja muut), palvelutuotantoon, muuhun toimintaan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyvistä merkittävistä riskeistä ja hallintatoimenpiteistä.

Sarastian käyttöönoton riskit ovat toteutuneet. Korjaavia toimenpiteitä mm. uusia rekrytointeja tehty tilanteen korjaamiseksi, hankittu ulkopuolista konsulttipalvelua sekä muuta uudelleenorganisoitumista/järjestelyjä ja töiden priorisointia tehty.

Kaupunkistrategian painopistealueiden toteuttamisen analyysi:

- Kuvaa strategisten tavoitteiden toteutumisen edistymistä valtuustokaudella: onnistumiset ja ongelmat. Keskity tässä toimialan / liikelaitoksen tunnistamiin muutamiin keskeisiin painopistealueisiin.
- Hyödynnä sanoituksessa kaupunkistrategian valintojen, ohjelmien ja painopisteiden otsikointia
- Arvioi strategian keskeisiin tavoitteisiin pääsemisestä valtuustokauden aikana
- Kuvaa kokonaisuuden kannalta olennaisten strategiamittareiden muutoksia ja mitä ne kertovat strategian onnistumisesta
- Ohjeellinen pituus on yksi sivu.
- Tekstiosuudessa ei tarvitse toistaa ennusteen muissa kohdissa raportoituja asioita

Taide ja kulttuuri ovat hyvä elämän mahdollistaja

Matkailun ja tapahtumien toimintaohjelma on hyväksytty EJAssa ja toimeenpano on alkanut.

Yhdenvertainen ja kansainvälinen Helsinki

Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon teemaa on edistetty henkilöstön suuntaan muun muassa toukokuun lopussa koko henkilöstölle kohdistetulla Pride-viikolla.

Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan

Kaupunkiuudistusalueille laadittavan toimenpide- ja investointisuunnitelman ensimmäinen versio on esitelty aluerakentamisen johtoryhmälle 2.6.2022. Suunnitelma on valmis joulukuussa. Malmin identiteetin viestintäkonsepti on valmis.

Toimiva ja kaunis kaupunki

Asuntotuotannon tavoite 7000 aloitettua asuntoa on mahdollista saavuttaa, mutta siihen liittyy edelleen selvää epävarmuutta. Rakennusala on selittänyt alkuvuoden pahimmat materiaalinsaantivaikkeudet ja on löydetty uusia hankintakanavia. Aloituksiin vaikuttaa kuitenkin kuluttajien luottamus, korkotason ja elinkustannusten nousu sekä näiden vaikutukset asuntomarkkinoihin. Epävarmuus ja vapaiden vuokra-asuntojen runsas määrä vaikuttaa myös laskevasti sijoittajakysyntään, joka on viime vuosina buustannut asuntorakentamista. Tosin vapaarahoitteisen vuokramarkkinan on ennustettu ainakin joissain arvioissa elpyvän jo tämän vuoden aikana. Kesäkuun loppuun mennessä oli aloitettu 2 676 asuntoa, mikä on selvästi vähemmän kuin kahtena edellisenä vuonna samaan aikaan. Valmistuneissa asunnoissa pysyttiin kuitenkin viime vuoden tasolla. Rakennusluvittujen asuntojen määrä on myös pudonnut viime vuoteen verrattuna. Samoin rakenteilla olevan kerrosalan määrä on lähtenyt 1. kvartaalin jälkeen laskuun.

Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

Strategian mukaisesti tavoite on, että vuosittaiset käyttömenot eivät ylitä talousarvion mukaista menotasoja. Käyttötalouden kasvua sekä toiminnan ja investointien rahavirran kehitystä vuoden 2022 osalta ohjataan ja seurataan ennusteen E2 pohjalta sekä väli tilinpäätöksen analyysin perusteella. Vastaavasti vuoden TAE 2023 valmistelua tehdään raamissa linjatun mukaisesti mainitun strategiatavoitteen mukaisesti.

Investointien ohjauksen keskeisiä ohjeita ja investointien ohjelmointia kehitetään sekä toteutetaan kehitystoimenpiteitä investointiohjelman ja kaupunkistrategian talousraamin yhteensovittamiseksi. Tilahankkeiden käsittelyohjeen viimeistely etenee suunnitelman mukaan. Investointiohjelman ja kaupunkistrategian talousraamin sovitusta tukevat TA-prosessin kehitystoimenpiteet toteutetaan TAE 2023 valmistelun yhteydessä.

Tiedon elinkaaren hallintaan ja ohjeistuksen selkiyttämiseen suuntaavat toimenpiteet, jotka ovat toiminnan tehostamisen pohjana, etenevät suunnitellusti. Säilytysjärjestelmän tavoitteiden mukaiset testaukset lähdejärjestelmien aineistoilla on aloitettu. Tiedonohjauksen ja tiedon elinkaarenhallinnan vaatimukset kartoitetaan muutosvaikutuksen arvioinnin kartoitukseen linkitettyllä kyselyllä.

Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

Oppilaitosyhteistyön edistämiseen keskittyvä verkosto on käynnistetty ja oppimisen polut Kaskon ja Soten keskeisiin pulariamatteihin on kuvattu. Myös konkreettista oppilaitosyhteistyötä on edistetty. Esihenkilövalmennuksia on toteutettu monipuolisesti tavoitteenaan vahvistaa johtamisen ja esihenkilötyön laatua.

Työllisyyspalvelujen kanssa on järjestetty rekrytointitilaisuuksia työttömille työnhakijoille. Selvitys ulkoisten resurssien käytön mahdollisuuksista on käynnistetty. It-osaajapulaan vastaamiseksi on käynnistetty koulutusten ja valmennusten sisältösuunnittelu yhteistyössä toimialojen ja liikelaitosten sekä oppilaitosyhteistyökumppaneiden kanssa. Seuren kanssa on jatkettu yhteistyötä sijaisten saannin varmistamiseksi. Työsuhdeasuntojen vuokramääritysmalli uudistettiin, tavoitteena tarjota työntekijöille edullisempia asuntoja. Työpaikkasivuston helsinkirekry.fi -uudistus etenee yhteistyössä viestintäosaston hel.fi -uudistuksen kanssa.

Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

Sarastia365 HR -järjestelmä otettiin käyttöön huhtikuun alussa. Järjestelmän käytössä on ilmennyt haasteita ja palkanmaksussa on ollut n. 5 % virheitä. Tehotoimenpiteet tilanteen korjaamiseksi ovat käynnissä.

Digitaalisen perustan uudistaminen edistyy suunnitellusti: DigiHelsinki Oy on perustettu ja Kasko siirtynyt tukipalvelujen piiriin kesäkuussa.

Kaupunkitasoinen intra-uudistus, Kanslian intra, Kuvan intra sekä Helsingin Henki –verkkomediauudistus ovat toteutuneet suunnitellusti. Toimialojen ja liikelaitosten intra-uudistus käynnistetty. Hel.fi -uudistus etenee digiyksikön kanssa yhteistyössä, hankeaikaa on pidennetty 6/23 asti.

Strategian seurannan verkkosivut on julkaistu. Korona-tilannekuvaraportin uudistettu versio otettiin käyttöön. Laajassa toimialojen ja Kanslian yhteistyössä on laadittu Helsingin uusi hyvinvointisuunnitelma kvston päätökseen 11/2022.

Tiedonhallintalain täytäntöönpanon toimenpiteet ovat edenneet. Muutosvaikutusten arvioinnin työkalu on toimialojen, virastojen ja liikelaitosten käytettävissä Teamsissa. Kaupungin tiedonhallintamallin testisivusto on julkaistu intrassa avainhenkilöille. Yhteentoinivuuden ja teknisten rajapintojen osalta toimenpidesuunnitelma lain minimivaatimusten toteuttamiseksi on valmistunut ja kehittämiskohteet on tunnistettu. Lokitusvelvoite on toteutettu kaupunkitasoisesti.

Kaupunkiyhteinen dokumentinhallintaprojekti on käynnistetty.

Asianhallinnan kehittämistä on edistetty toimintamallien kautta ja benchmark-yhteistyötä kuntien kanssa on jatkettu ja tutustuttu eri järjestelmätoimittajien asianhallintajärjestelmiin. Kaupunkiyhteisiä ohjeita on koottu ja yhtenäistetty sekä ohjeiden vienti kaupungin intran uudelle ohjealustalle on käynnistynyt.

Helsinki on houkutteleva osaajille ja yrityksille

Kaupunkistrategiassa todetaan, että vetovoimainen Helsinki houkuttelee myös matkailijoita. Koronapandemian myötä patoutunut matkailukysyntä on lähtenyt kesällä 2022 tasaisesti liikkeelle. Rekisteröityjen yöpymisten suunta on ylöspäin, sillä heinäkuussa myytyjen hotellihuoneiden määrä ylitti jo vuoden 2019 tason. Helsingin hotellikapasiteetti on kasvanut, mikä mahdollistaa tulevaisuudessa mm. entistä suurempien tapahtumien ja seminaarien houkuttelun kaupunkiin. Strategian mukaan Helsinkiä kehitetään maailman kestävämpänä ja älykkäimpänä matkailukohteena, mihin liittyen kaupunki on muun muassa tukenut alan yrityksiä ympäristösertifikaattien suorittamisessa sekä hiilijalanjäljen laskemisessa. Kaupunki pyrkii aktiivisesti täyttämään Global Destination Sustainability -indeksin kriteerit ja sijoittumaan indeksissä mahdollisimman hyvin.

Kaupunki on panostanut taloudellisen toimeliaisuuden kasvattamiseen sekä elinkeinojen ja ammattien monipuolistumiseen tukemalla yrittäjyyttä ja yritysten kasvua neuvonta- ja valmennuspalveluiden avulla. Kaupungin yritysneuvonnan asiakkaat ovat perustaneet 413 yritystä toukokuun 2022 loppuun mennessä ja erilaisiin koulutuksiin ja infoihin on osallistunut yli 2100 henkilöä. Erityisillä toimenpiteillä on tuettu mm. nuorten kesäyrittäjyyttä sekä kannustettu maahanmuuttajataustaisten naisten yrittäjyyttä.

Työllisyystilanne on parantunut vuoden 2022 aikana selvästi verrattuna vuoteen 2021. Myös koronapandemian myötä vahvasti nousuun lähtenyt pitkäaikaistyöttömyys on alkanut viimein laskea huhtikuusta 2022 alkaen. Työllisyydenhoidon palveluihin osallistumista mittaava aktiivointiaste on pysynyt vuonna 2022 selvästi vuotta 2021 korkeammalla, mikä omalta osaltaan tukee työttömien työnhakijoiden siirtymistä työmarkkinoille tulevaisuudessa. TE2024-uudistuksen valmistelu jatkuu.

Kansallista edunvalvontaa ja kansainvälistä yhteistyötä kehittämisessä

EU-edunvalvonnan painopisteet käsitelty ja hyväksytty kaupungin johtoryhmässä. Kaupungin ja keskeisten kaupunkiverkoston hallitusohjelmatavoitteiden laadinta ja hallitusohjelmavaikuttamisen suunnittelu jatkuu loppuvuoden aikana. Myös hallinnollista ja oikeudellista yhteistyötä ja edunvalvontaa on edistetty osana kaupungin edunvalvonnan mallia.